

3021 2. Beh. af Forsl. t. Finantslov f. Finantsaavet fra 1. April 1873 til 31. Marts 1874.

3022

Bevillingen kun blev vedtagen med et knebent Flertal; men det ærede Medlem saavel som saamange Andre glemme altid, at Rigsdagen ikke er Folkethinget, men Folkethinget og Landstinget i Forening. Det ærede Medlem sagde endvidere, at der nu sad en nyvalgt Rigsdag (Lh. Nielsen: Nei, et nyvalgt Folkething!). Jeg beder om Forlæbelse, det ærede Medlem sagde „en nyvalgt Rigsdag“, men jeg vilde netop gjøre opmærksom paa, at dette ikke er Tilfældet. — En anden Udtring af det ærede Medlem skal jeg slutte med fuldstændig at tage til Indtægt. Han sagde nemlig, at Sorø Akademis Penge ere bedst tjente med at gjemmes i Sorø Akademis Kasse. Deri er jeg fuldstændig enig med ham, og jeg vil bede ham om, at han, naar vi komme til en anden Forhandling, vil huske denne Udtalelse (Afbrydelse). Jeg veed nok, at det ærede Medlem sagde, at de vare bedre tjente med at gjemmes i Akademiets Kasse end i Theatrets, men han indrømmede dog, at de befandt sig ret godt i Sorø, og det tror jeg ogsaa er Tilfældet.

J. M. Hansen: Da jeg ikke er Medlem af Finantsudvalget, holder jeg ikke meget af at tage Del i Forhandlingerne angaaende Finantsloven, idet jeg tror at kunne støtte mig til de Herrer Medlemmer af Finantsudvalget, der ellers i alt Væsentligt dele mine Betragtninger, men jeg har dog troet at maatte gjøre en Undtagelse her med Hensyn til Spørgsmaalet om Beskæftelse med 20,000 Rb. af Tilskudet til det kongelige Theater. Jeg veed meget vel, at der er en udbredt Mening om, at det kongelige Theater ikke gjør en Nytte, der svarer til det, som dets Opretholdelse som Statsanstalt koster, og at det derfor er urigtigt at vedligeholde det som Statsanstalt. Men netop fordi jeg veed, at dette er en udbredt Mening, og navnlig en udbredt Mening hos en større Del af dette Things ærede Medlemmer, der forsaavidt staa paa samme Standpunkt som jeg, nemlig det, at vi ikke i vor Ungdom have havt den Lykke at kunne blive delagtiggjorte i den høiere Udvikling og Dannelse, netop derfor, siger jeg, har jeg troet at skylde dem at udtale min Betragtning af denne Statsanstalt som en saadan, der er til overordentlig stor Nytte navnlig for os. Naar jeg her udtaler mig noget mere vidtløftig, udtaler jeg det kun paa mine egne Vegne, henstillende til ærede Herrer, hvorvidt de deri ville finde Noget, som de ville lægge Vægt paa. Naar jeg her kommer til at tale om aandelig Bækkelse og Uddannelse, saa taler jeg slet ikke om den kristelige

Bækkelse eller om et Menneskes Trosliv, men jeg taler om den høiere Betragtning af Menneskelivet, den høiere Landsudvikling og den Maade, hvorpaa man betragter det menneskelige Liv, alt efter som man kommer til at hæve Blikket noget høiere end til det ligefrem Sverdagsagtige, eller man gaar hen ad sin Vej uden videre at se opad, fordybende sig i Sverdagslivets almindelige Forhold. Det er da min Erfaring, som jeg beder de Herrer udfylde, at jeg fremsætter her, at der ikke er noget Middel, der for mig har været saa vækkende og saa opløstende, som jeg siger — menneskelig talt — og i den Grad har mangan Gang hævet mig op over det trivielle Sverdagsliv og har faaet mit Blik til at se opad, og derved har forsonet mig med Meget i Verden, som jeg ellers ikke veed, om jeg vilde kunne være bleven forsonet med. Jeg vilde høiligen beklage, om ikke det kongelige Theater fremdeles blev opretholdt som Statsanstalt med den Udvikling, som det har, og jeg vil udtale — jeg har en Gang før sagt det i denne Sal — at jeg for mit Vedkommende altid skal, hvor min Stemme skal afgives i Spørgsmaalet om, hvorvidt det kongelige Theater bør være en Statsanstalt eller ikke, være villig til at bidrage til, at det vedbliver at være en Statsanstalt. Thi, mine Herrer, denne overordentlige Nytte, dette overordentlige Gode, som det kongelige Theater byder os, kan et privat Theater med sin bedste Billie ikke yde. Et privat Theater maa se hen til andre Hensyn; et privat Theater maa under sine Bestræbelser for at blive saa godt som muligt — og jeg respekterer enhver saadan Bestræbelse — nødvendigvis tage Hensyn til et vældende Publikums Smag, det maa søge at faae Publikum til at hæve det, i Stedet for, at det egentlig skulde have Publikum. Jeg tror, at dersom det kongelige Theater sank ned til ogsaa at blive en privat Entreprise, vilde de høieste og bedste Hensyn, som det kan varetage, saalænge det er en Statsanstalt, maatte opgives, for at det overhovedet kunde leve og fortsætte sin Virksomhed, og da vilde det synke ned til at staa i Klasse med de bedre — som man gjerne kan kalde dem — private Anstalter, men det vilde jeg anse for overmaade beklageligt. Selv med disse Betragtninger for Die, som jeg kunde udvilde videre — thi det er en Sag, som ligger mig ganske overordentlig paa Sinde, netop fordi jeg saa overordentlig har paa mig selv følt denne Anstalts gode Virkninger — har jeg maattet overveie, hvorvidt jeg burde stemme for det Andringsforslag, der her ligger for under Nr. 33. De Herrer ville